Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (първи състав)

7 юли 2021 година*

„Извъндоговорна отговорност — Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки, взети срещу Иран — Списък на лица и образувания, спрямо които се прилага замразяването на средства и на икономически ресурси — Компетентност на Общия съд — Погасителна давност — Достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти“

По дело T-455/17

Naser Bateni с местожителство в Хамбург (Германия), представляван от M. Schlingmann, адвокат,

ищец,

срещу

Съвет на Европейския съюз, представляван от J.-P. Hix и M. Bishop,

ответник,

подпомаган от

Европейска комисия, представлявана от C. Hödlmayr, J. Roberti di Sarsina и M. Kellerbauer,

встъпила страна,

с предмет иск на основание членове 268 ДФЕС и 340 ДФЕС за обезщетение на вредите, които ищецът твърди, че е претърпял поради вписването на името му в списъците, съдържащи се, на първо място, в приложение II към Решение 2010/413/ОВППС на Съвета от 26 юли 2010 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Обща позиция 2007/140/ОВППС (ОВ L 195, 2010 г., стр. 39), с Решение 2011/783/ОВППС на Съвета от 1 декември 2011 година за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 319, 2011 г., стр. 71) и в приложение VIII към Регламент (ЕС) № 961/2010 на Съвета от 25 октомври 2010 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент (ЕО) № 423/2007 (ОВ L 281, 2010 г., стр. 1) с Регламент за изпълнение (ЕС) № 1245/2011 на Съвета от 1 декември 2011 година за прилагане на Регламент № 961/2010 (ОВ L 319, 2011 г., стр. 11), на второ място, в приложение IX към Регламент (ЕС) № 267/2012 на Съвета от 23 март 2012 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент (ЕС) № 961/2010 (ОВ L 88, 2012 г., стр. 1), и на трето място, в

* Език на производството: немски.

приложението към Решение 2013/661/ОВППС на Съвета от 15 ноември 2013 година за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 306, 2013 г., стр. 18) и в приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) № 1154/2013 на Съвета от 15 ноември 2013 година за прилагане на Регламент № 267/2012 (ОВ L 306, 2013 г., стр. 3).

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав),

състоящ се от: H. Kanninen, председател, M. Jaeger и O. Porchia (докладчик), съдии,

секретар: B. Lefebvre, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 20 ноември 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелствата по спора

1 Ищецът, г-н Naser Bateni, е ирански гражданин, който от март 2008 г. живее в Германия и през 2009 г. учредява там HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH (наричано по-нататък „HTTS“) — дружество по германското право, което извършва дейност като корабен агент и техническо управление на кораби.

2 Настоящото производство е образувано във връзка с ограничителни мерки, въведени с оглед на оказване на натиск върху Ислямска република Иран да преустанови чувствителни по отношение на ядреното разпространение дейности или разработването на системи за ядрено оръжие. Става въпрос по-специално за мерките, приети срещу Islamic Republic of Iran Shipping Lines (наричано по-нататък „IRISL“), с което дружество според Съвета на Европейския съюз ищецът и HTTS са свързани.

3 На 23 декември 2006 г. Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации (наричан по-нататък „Съветът за сигурност“) приема Резолюция 1737 (2006), в която изразява сериозно безпокойство във връзка с разработваната от Иран програма за разпространение на ядрено оръжие, и се опитва да окаже натиск върху тази държава да „ограничи“ програмата и да „преустанови“ прилагането на някои нейни елементи с оглед на поддържането на международния мир и сигурност.

4 На 24 март 2007 г. Съветът за сигурност приема Резолюция 1747 (2007). В точка 5 от тази резолюция се посочва, че „Иран не трябва да извършва пряка или непряка доставка, продажба или трансфер от територията си, чрез посредничеството на свои граждани или посредством плавателни съдове или въздухоплавателни средства под свое знаме, на каквито и да било оръжия и свързани с тях материали, като всички държави трябва да забранят придобиването на такива стоки от Иран чрез гражданите им или посредством плавателни съдове или въздухоплавателни средства под тяхно знаме, независимо дали стоките са с произход от иранска територия“.

5 На 3 март 2008 г. Съветът за сигурност приема Резолюция 1803 (2008). В точка 11 от нея всички държави се призовават „да проверяват товарни пратки за и от Иран на въздухоплавателни средства и плавателни съдове, притежавани или управлявани от Iran Air Cargo и [IRISL], при наличие на разумно основание да се смята, че въздухоплавателното средство или плавателният съд превозва забранени стоки съгласно тази резолюция, Резолюция 1737 (2006) или Резолюция 1747 (2007)“.

6 С Резолюция 1929 (2010) от 9 юни 2010 г. Съветът за сигурност въвежда редица други мерки срещу IRISL. Точки 14—22 от тази резолюция предвиждат по-специално че наложените с Резолюция 1737 (2006) мерки за замразяване на активи са приложими и към „образувания на [IRISL], както е посочено в приложение III, и към всяко лице или образувание, което действа от тяхно име или под тяхно ръководство, както и към образувания, притежавани или контролирани от тях, включително чрез незаконни средства, за които Съветът [за сигурност] или [Комитетът по санкциите към Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации] е определил, че са им помогнали да заобиколят санкциите или да нарушат разпоредбите на резолюциите [им]“.

7 В рамките на Европейския съюз са приети Обща позиция 2007/140/ОВППС на Съвета от 27 февруари 2007 година относно ограничителните мерки срещу Иран (ОВ L 61, 2007 г., стр. 49) и Регламент (ЕО) № 423/2007 на Съвета от 19 април 2007 година относно ограничителни мерки срещу Иран (ОВ L 103, 2007 г., стр. 1).

8 На 17 юни 2010 г. в изпълнение на Резолюция 1929 (2010) Европейският съвет приема „декларация относно Иран“ (приложение II към заключенията на Европейския съвет от 17 юни 2010 г. (документ EUCO 3/10), в която Съветът се приканва да приеме мерки за изпълнение на мерките, предвидени в тази резолюция, както и придружителни мерки с цел да подпомогне чрез преговори да се уредят всички нерешени въпроси, свързани с иранската програма за разпространение на ядрено оръжие. Тези мерки е трябвало да бъдат съсредоточени върху няколко ключови сектора на иранската икономика, а именно върху „иранския транспортен сектор, по-специално IRISL и неговите дъщерни дружества“.

9 С Решение 2010/413/ОВППС на Съвета от 26 юли 2010 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Обща позиция 2007/140/ОВППС (ОВ L 195, 2010 г., стр. 39) Съветът предприема действия по прилагане на „декларацията относно Иран“ на Европейския съвет. Приложение II към това решение изброява лицата и образуванията, различни от посочените от Съвета за сигурност или от създадения с Резолюция 1737 (2006) Комитет по санкциите на Съвета за сигурност, чиито активи се замразяват.

10 С Решение 2010/413 Съветът вписва наименованието на дружеството HTTS в списъка на образувания в приложение II към това решение, с мотива че то „действа от името на [Hafize Darya Shipping Lines] в Европа“. Вписани са и наименованията на IRISL и някои други ирански морски превозвачи, а именно IRISL Europe GmbH, Hafize Darya Shipping Lines (наричано по-нататък „HDSL“) и Safiran Pyam Darya Shipping Lines (наричано по-нататък „SAPID“).

11 Впоследствие с Регламент за изпълнение (ЕС) № 668/2010 на Съвета от 26 юли 2010 година за прилагане на член 7, параграф 2 от Регламент № 423/2007 (ОВ L 195, 2010 г., стр. 25) наименованията на IRISL, IRISL Europe, HDSL, SAPID и HTTS също са вписани в списъка в приложение V към Регламент № 423/2007.

12 На 8 октомври 2010 г. IRISL и 17 други дружества, сред които IRISL Europe, HDSL и SAPID, подават пред Общия съд жалба за отмяна на вписването им в списъците в приложение II към Решение 2010/413 и в приложение V към Регламент № 423/2007, изменен с Регламент за изпълнение № 668/2010. Жалбата е заведена в секретариата на Общия съд под номер T-489/10.

13 Решение 2010/644/ОВППС на Съвета от 25 октомври 2010 година за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 281, 2010 г., стр. 81) запазва наименованието на HTTS в списъка в приложение II към Решение 2010/413, с мотива че това дружество е „[к]онтролирано от IRISL [и/]или действащо от нейно име“.

14 На 1 декември 2011 г. Съветът приема Решение 2011/783/ОВППС за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 319, 2011 г., стр. 71). Съгласно Решение 2011/783 наименованието на ищеца е вписано в списъка на лица в таблица III от приложение II към Решение 2010/413.

15 В съответствие с Решение 2011/783 Регламент за изпълнение (ЕС) № 1245/2011 от 1 декември 2011 година за прилагане на Регламент № 961/2010 (ОВ L 319, 2011 г., стр. 11) изменя приложение VIII към Регламент (ЕС) № 961/2010 на Съвета от 25 октомври 2010 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент № 423/2007 (ОВ L 281, 2010 г., стр. 1), като добавя по-специално името на ищеца в списъка в това приложение.

16 От Решение 2011/783 и от Регламент за изпълнение № 1245/2011, с който наименованието на ищеца е вписано в списъка в приложение VIII към Регламент № 961/2010 (наричано по-нататък „първото вписване“), се установява, че мотивът за него е следният: „[б]ивш правен директор на IRISL, директор на […] HTTS […], санкционирано от [Съюза]“ и „[д]иректор на фиктивното дружество NHL Basic Limited“.

17 На 23 март 2012 г. Съветът приема Регламент (ЕС) № 267/2012 относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент № 961/2010 (ОВ L 88, 2012 г., стр. 1) след приемането на Решение 2012/35/ОВППС на Съвета от 23 януари 2012 година за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 19, 2012 г., стр. 22). На основание член 23, параграф 2, буква д) от Регламент № 267/2012 наименованието на ищеца и това на HTTS са вписани в списъка в приложение IX към последния регламент по същество поради същите мотиви като изложените в първото вписване, като се изключи позоваването на длъжността му на директор на фиктивното дружество NHL Basic Ltd (наричано по-нататък по отношение на ищеца „второто вписване“).

18 С решение от 12 юни 2013 г., HTTS/Съвет (T-128/12 и T-182/12, непубликувано, EU:T:2013:312) Общият съд отменя Решение 2012/35 и Регламент № 267/2012 в частите, които се отнасят до HTTS.

19 С решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), Общият съд уважава жалбата за отмяна, подадена от ищеца срещу второто вписване, и отменя частта от Регламент за изпълнение № 1245/2011, която се отнася до ищеца, считано от 16 ноември 2013 г.

20 С решение от 16 септември 2013 г., Islamic Republic of Iran Shipping Lines и др./Съвет (T-489/10, EU:T:2013:453), Общият съд уважава жалбата, подадена от IRISL и други морски превозвачи, сред които IRISL Europe, HDSL и SAPID, срещу Решение 2010/644, Регламент за изпълнение № 668/2010, Регламент № 961/2010 и Регламент № 267/2012 в частите, доколкото тези актове се отнасят до тях.

21 На 10 октомври 2013 г. Съветът приема Решение 2015/497/ОВППС за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 272, 2013 г., стр. 46) и Регламент (ЕС) № 971/2013 за изменение на Регламент № 267/2012 (ОВ L 272, 2013 г., стр. 1). Съгласно съображение 2 от Решение 2013/497 и Регламент № 971/2013 целта на последните е да се коригират критериите за вписване в списъците на лицата и образуванията, подпомогнали посочените лица или образувания да заобиколят или нарушат разпоредбите на съответните резолюции на Съвета за сигурност или на Решение 2010/413 и на Регламент № 267/2012, за да включат в приложното поле на разглежданите ограничителни мерки лицата и образуванията, които са заобиколили или нарушили тези разпоредби.

22 Решение 2013/497 по-специално добавя в член 20, параграф 1, буква б) от Решение 2010/413 ново условие за вписване, което се отнася до „лица и образувания, извършващи застрахователни или други съществени услуги за […] IRISL, или за образувания, притежавани или контролирани от [него] или действащи от [негово] име […]“. На това основание същият критерий е добавен с Регламент № 971/2013 и в член 23, параграф 2, буква д) от Регламент № 267/2012.

23 След постановяването на посочените в точки 18—20 по-горе решения наименованията на ищеца и на HTTS са били отново вписани от Съвета. Всъщност на 15 ноември 2013 г. Съветът приема Решение 2013/661/ОВППС за изменение на Решение 2010/413 (ОВ L 306, 2013 г., стр. 18). Същия ден той приема и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1154/2013 за прилагане на Регламент № 267/2012 (ОВ L 306, 2012 г., стр. 3). С Решение 2013/661 и посочения регламент за изпълнение споменатите наименования са вписани отново в списъците, съдържащи се съответно в приложение II към Решение 2010/413 и в приложение IX към Регламент № 267/2012 (наричани по-нататък заедно по отношение на ищеца „третото вписване“).

24 Като мотив за третото вписване е посочен фактът, че ищецът „действа от името на IRISL. Бил е директор на IRISL [до] 2008 г., след което е бил изпълнителен директор на IRISL Europe […]. Понастоящем е управляващ директор на [HTTS, което] в качеството си на главен агент предоставя основни услуги на [SAPID] и на [HDSL] — две образувания, които са посочени като действащи от името на IRISL“.

25 С решение от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650), Общият съд уважава жалбата на ищеца за отмяна на третото вписване и жалбата на HTTS за отмяна на Регламент № 1154/2013 в частта, която се отнася до него.

26 С писмо от 23 март 2017 г. ищецът предявява пред Съвета искане за обезщетение за вредите, които твърди, че е претърпял поради наложените му ограничителни мерки.

27 С писмо от 15 май 2017 г. Съветът отхвърля искането.

28 Успоредно с това искането на HTTS Съветът да бъде осъден да му заплати обезщетение в размер на 2 516 221,50 EUR за имуществените и неимуществените вреди, претърпени вследствие на приетите спрямо него ограничителни мерки, е отхвърлено с решение от 13 декември 2017 г., HTTS/Съвет (T-692/15, EU:T:2017:890). Това решение впоследствие е отменено от Съда с решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694). На основание член 61, първа алинея от статута си Съдът на Европейския съюз връща на Общия съд делото, регистрирано под номер T-692/15 RENV, HTTS/Съвет, и не се произнася по съдебните разноски.

Производството и исканията на страните

29 На 14 юли 2017 г. ищецът подава настоящия иск в секретариата на Общия съд. Делото е разпределено на трети състав на Общия съд.

30 На 10 ноември 2017 г. Съветът представя писмена защита.

31 С молба, подадена в секретариата на Общия съд на 20 октомври 2017 г., Комисията иска да встъпи в производството в подкрепа на исканията на Съвета.

32 На 26 октомври 2017 г. Съветът представя становище по молбата за встъпване на Комисията. На 9 ноември 2017 г. ищецът представя становище по молбата за встъпване на Комисията.

33 С решение на председателя на трети състав на Общия съд от 17 ноември 2017 г. Комисията е допусната да встъпи в разглеждания спор.

34 Комисията представя изявлението си при встъпване на 8 януари 2018 г., а главните страни представят становището си по него в определените срокове.

35 На 9 февруари 2018 г. ищецът представя писмена реплика, а на 23 март 2018 г. Съветът представя писмена дуплика.

36 С писмо, представено в секретариата на Общия съд на 18 април 2018 г., ищецът иска на основание член 106, параграф 2 от Процедурния правилник на Общия съд да бъде проведено съдебно заседание за изслушване на устните състезания.

37 По предложение на съдията докладчик Общият съд (трети състав) предприема първо процесуално-организационно действие, като изслушва страните по въпроса за евентуално спиране на производството до постановяване на решението на Съда, с което приключва производството по дело C-123/18 P. Главните страни представят становищата си по този въпрос в определения срок.

38 С решение от 12 юни 2018 г. председателят на трети състав на Общия съд решава да спре производството по настоящото дело.

39 След обявяването на решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), по предложение на съдията докладчик Общият съд (трети състав) предприема второ процесуално-организационно действие, като изслушва страните по въпроса за последиците от това решение за разглежданото дело. Главните страни представят становищата си по този въпрос в определения срок.

40 Поради промяна в съставите на Общия съд и на основание член 27, параграф 5 от Процедурния правилник председателят на Общия съд преразпределя делото на друг съдия докладчик от новия първи състав, на който впоследствие е разпределено разглежданото дело.

41 По предложение на съдията докладчик Общият съд уважава искането на ищеца да се проведе съдебно заседание и открива устната фаза на производството.

42 С решение от 30 юни 2020 г. на основание член 68, параграф 1 от Процедурния правилник председателят на първи състав, след като изслушва страните, решава да съедини настоящото дело с дело T-692/15 RENV, HTTS/Съвет, за целите на устната фаза на производството.

43 На 20 ноември 2020 г., след няколко отлагания поради свързаната с COVID-19 здравна криза, се провежда съдебно заседание по видеоконферентна връзка със съгласието на ищеца, на което са изслушани устните състезания и отговорите на страните на устно зададените им от Общия съд въпроси.

44 Ищецът иска от Общия съд:

– да осъди Съвета да му заплати обезщетение в размер на 250 000 EUR за неимуществените вреди, които е претърпял поради вписването на наименованието му:

  – в таблица III от приложение II към Решение 2010/413 с Решение 2011/783 и в таблица III от приложение VIII към Регламент № 961/2010 с Регламент за изпълнение № 1245/2011,

  – в таблица III от приложение IX към Регламент № 267/2012,

  – в таблица III от приложението към Решение 2013/661 и таблица III от приложението към Регламент за изпълнение № 1154/2013 (наричани по-нататък заедно „спорните списъци“),

– да осъди Съвета да заплати лихва за забава, изчислена при ставката, прилагана от Европейската централна банка (ЕЦБ) по основните операции по рефинансиране плюс два процентни пункта за периода от 24 март 2017 г. до пълното изплащане на сумата от 250 000 EUR,

– да осъди Съвета да заплати съдебните разноски.

45 Съветът иска от Общия съд:

– да отхвърли иска,

– да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

46 Комисията иска от Общия съд:

– да отхвърли иска,

– да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

От правна страна

По компетентността на Общия съд

47 В писмената си защита Съветът твърди, че Общият съд не е компетентен да се произнесе по искането за обезщетение по отношение на Решения 2011/783 и 2013/661, тъй като същите са приети в контекста на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС).

48 В това отношение следва да се припомни, че за да бъде защитата на засегнатите от ограничителни мерки лица или образувания пълна, принципът на ефективна съдебна защита изисква Съдът на Европейския съюз да може да се произнася по предявените от тези лица или образувания искания за обезщетение за вредите от наложените им с решения ОВППС ограничителни мерки (решение от 6 октомври 2020 г., Bank Refah Kargaran/Съвет, C-134/19 P, EU:C:2020:793, т. 43).

49 Ето защо следва да се констатира, че Общият съд е компетентен да се произнесе по иск за обезщетение, доколкото с него се цели поправяне на вредите, за които се твърди, че са претърпени поради ограничителни мерки, приети спрямо физически или юридически лица и предвидени в решения ОВППС (решение от 6 октомври 2020 г., Bank Refah Kargaran/Съвет, C-134/19 P, EU:C:2020:793, т. 44).

50 В случая е важно да се отбележи, че разглежданият иск за обезщетение цели, както и ищецът потвърждава в съдебното заседание, поправяне на претърпените поради приемането на Регламент за изпълнение № 1245/2011, Регламент № 267/2012 и Регламент за изпълнение № 1154/2013 неимуществени вреди. Освен това ищецът се позовава на Решения 2011/783 и 2013/661 само доколкото представляват основание и необходимо условие за приемането на тези регламенти.

51 При тези обстоятелства следва да се приеме, че Общият съд е компетентен да разгледа предявения от ищеца иск за обезщетение.

По погасяването по давност на иска за обезщетение

52 В писмената си защита Съветът изтъква, че искът за обезщетение е частично погасен по давност.

53 В това отношение Съветът поддържа, че претенциите на ищеца се основават на актове на Съвета от 1 декември 2011 г., 23 март 2012 г. и 15 ноември 2013 г. и че давностният срок за предявяването на тези претенции започва да тече съответно от тези дати.

54 Според Съвета давностният срок е прекъснат чак на 23 март 2017 г., когато ищецът предявява иска за обезщетение поради приемането на разглежданите мерки.

55 Евентуални вреди от събития, настъпили повече от пет години преди 23 март 2017 г., били следователно погасени по давност, като това се отнасяло по-специално за претенциите му, основани на отменения с Регламент № 267/2012 Регламент за изпълнение № 1245/2011.

56 Съветът освен това посочва, че претърпените от ищеца вреди са или отпреди 23 март 2012 г., което означава, че по отношение на тях искът за обезщетение е погасен по давност, или след 23 март 2012 г. — датата, на която първото вписване е отменено с Регламент № 267/2012.

57 Ищецът твърди най-напред, че съгласно член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз давностният срок трябва да се определя в зависимост по-скоро от настъпването на вредата, отколкото от настъпването на събитието, което обуславя иска за обезщетение. Произтичащите от първото вписване неимуществени вреди обаче се проявили за първи път през април 2012 г.

58 По-нататък, ищецът твърди, че накърняването на репутацията му представлява продължаващо увреждане и че е настъпило от април 2012 г. до датата на отмяна на третото вписване.

59 Ищецът се позовава на решение от 7 юни 2017 г., Guardian Europe/Европейски съюз (T-673/15, EU:T:2017:377), и по-специално на точки 39—42, в подкрепа на твърдението си, че в случай на продължаващо увреждане погасителната давност по член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз се прилага от датата, на която е настъпил прекъсващият юридически акт, и за периода, който предшества с повече от пет години тази дата, като не зависи от датата на настъпване на събитието, което обуславя искането за обезщетение.

60 Накрая, ищецът посочва, че вредите, за които иска да получи обезщетение, наистина са обусловени от всяка от приетите от Съвета незаконосъобразни ограничителни мерки, но че тези вреди са настъпили в течение на времето и основно след април 2012 г.

61 Съгласно член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз, приложим в производството пред Общия съд в съответствие с член 53, първа алинея от същия статут, исковете срещу Съюза по дела в областта на извъндоговорната отговорност се погасяват след изтичането на срок от пет години от датата на възникване на събитието, което ги обуславя.

62 С оглед на това следва да се припомни, че давностният срок по член 46, параграф 1 от Статута на Съда на Европейския съюз е предназначен, от една страна, да гарантира защитата на правата на претърпялото вреди лице, тъй като то трябва да разполага с достатъчно време, за да събере необходимата информация с оглед на подаване на евентуален иск, и от друга страна, да избегне възможността това лице да бави безкрайно упражняването на правото си на обезщетение. Следователно в крайна сметка този срок защитава както лицето, претърпяло вреди, така и отговорното за тези вреди лице (вж. в

този смисъл решения от 8 ноември 2012 г., Evropaïki Dynamiki/Комисия, C-469/11 P, EU:C:2012:705, т. 33 и 53 и цитираната съдебна практика, и от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет, C-123/18 P, EU:C:2019:694, т. 49).

63 Съгласно съдебната практика този срок започва да тече, когато са изпълнени всички условия за възникване на задължението за поправянето на вреди, и по-специално — в случаите, когато отговорността произтича от нормативен акт — от момента на настъпване на вредоносните последици от този акт. Това разрешение, приложено към обусловените от индивидуални актове спорове, означава, че давностният срок започва да тече от момента, в който решението произведе действие по отношение на лицата, които са негови адресати (вж. в този смисъл решение от 19 април 2007 г., Holcim (Deutschland)/Комисия, C-282/05 P, EU:C:2007:226, т. 29 и 30).

64 В случая ищецът твърди, че неимуществените вреди, за които иска обезщетение, са причинени с приемането на първото, второто и третото вписване и че първото вписване има действие спрямо него само за периода от 1 декември 2011 г. до 22 март 2012 г.

65 По отношение на първото вписване следва все пак да се отбележи, че действието, с което за първи път се прекъсва давностният срок, а именно предявяването на искане за обезщетение до Съвета, е извършено от ищеца на 23 март 2017 г., тоест повече от пет години след приемането на Регламент за изпълнение № 1245/2011 и във всеки случай след като този регламент започва да поражда на 1 декември 2011 г. последици, които ищецът счита за причиняващи му неимуществени вреди.

66 Ищецът уточнява също, че макар да се причиняват от всяка от приетите от Съвета незаконосъобразни ограничителни мерки, вредите, за които иска обезщетение, настъпват с течение на времето и основно след април 2012 г.

67 Следва обаче да се отбележи, че както посочва и Съветът, към тази дата първото вписване вече не е в сила, тъй като на 23 март 2012 г. е прието второто вписване, което го отменя.

68 Важно е да се добави, че доводът на ищеца относно първото вписване — че води до продължаващо увреждане, което се проявява едва през април 2012 г. и настъпва през целия период на прилагане на разглежданите ограничителни мерки спрямо ищеца — също не може да бъде приет.

69 В това отношение следва да се отбележи, че за разлика от делото, по което е постановено решение от 7 юни 2017 г., Guardian Europe/Европейски съюз (T-673/15, EU:T:2017:377), на което се позовава ищецът, за да обоснове наличието на продължаващо увреждане, твърдяната неимуществена вреда по настоящото дело не е причинена според твърденията на самия ищец само от един незаконосъобразен акт, а от три отделни акта, а именно от първото, второто и третото вписване. Освен това според самия ищец твърдяната вреда настъпва едва от април 2012 г., тоест след датата, на която първото вписване е прекратило действието си.

70 При тези обстоятелства предявеният от ищеца иск за обезщетение трябва да се счита — в частта, в която се отнася до поправянето на причинени от първото вписване неимуществени вреди — за погасен по давност и следователно за недопустим.

71 По отношение на второто и третото вписване (наричани по-нататък заедно „спорните вписвания“) следва да се припомни, че ищецът е изпратил на Съвета искането си за обезщетение по факс на 23 март 2017 г., тоест пет години след датата на второто вписване, и че впоследствие е предявил иск за обезщетение на 14 юли 2017 г., тоест два месеца след като на 15 май 2017 г. е получил писмото на Съвета за отхвърляне на искането му. По този начин искът за обезщетение, доколкото има за цел поправянето на причинените с това вписване неимуществени вреди, трябва да се счита за предявен при спазване на срока по член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз.

По твърдението за достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти

72 В подкрепа на твърдението си за достатъчно съществено нарушение на правни норми, с които се предоставят права на частноправни субекти, ищецът посочва, че като не е изпълнил задължението си да провери фактите и да представи доказателства в подкрепа на мотивите за приемането на ограничителните мерки, Съветът е допуснал достатъчно съществено нарушение на материалните условия за вписване в списъците (първо твърдение за нарушение), достатъчно съществено нарушение на правото на ефективна съдебна защита (второ твърдение за нарушение) и достатъчно съществено нарушение на правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, свободата на стопанска инициатива и правото на собственост (трето твърдение за нарушение).

73 По отношение на първото твърдение за нарушение ищецът излага четири довода.

74 На първо място, ищецът твърди, че съгласно решение на Общия съд от 25 ноември 2014 г., Safa Nicu Sepahan/Съвет (T-384/11, EU:T:2014:986), потвърдено с решение на Съда от 30 май 2017 г., Safa Nicu Sepahan/Съвет (C-45/15 P, EU:C:2017:402), липсата на фактическа обосновка за вписването на лице представлява достатъчно съществено нарушение на правни норми, с които се предоставят права на частноправни субекти, тъй като Съветът не разполага със свобода на преценка дали да изпълни задължението си в това отношение и тъй като предвиждащото това му задължение правило не се отнася до особено сложно положение. Ищецът добавя, че споменатото правило е установено преди приемането на спорните вписвания, а именно с решения от 12 декември 2006 г., Organisation des Modjahedines du peuple d’Iran/Съвет (T-228/02, EU:T:2006:384), и от 14 октомври 2009 г., Bank Melli Iran/Съвет (T-390/08, EU:T:2009:401), и че в случая, също както и по делото, по което е постановено решение от 25 ноември 2014 г., Safa Nicu Sepahan/Съвет (T-384/11, EU:T:2014:986), Съветът не е изпълнил задължението си да провери фактите и да представи доказателства в подкрепа на ограничителните мерки.

75 На второ място, като се позовава на решения от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), и от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650), отнасящи се съответно до спорните вписвания, ищецът твърди, че в хода на производството, довело до отмяната на първото вписване, Съветът е заявил, от една страна, че при второто вписване не е разполагал нито с информацията от Федерална република Германия, нито със статията в New York Times от 7 юни 2010 г. (решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет, T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409, т. 52), и от друга страна, че вписва лица и образувания в списъците за санкциите по искане на правителствата на държавите — членки на Съюза, без да извършва каквито и да било проверки.

76 Освен това ищецът подчертава, че в решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), Общият съд констатира „явна грешка в преценката“ на Съвета, а в решение от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650), Общият съд приема, че начинът на действие на Съвета се характеризира с „липса на дължима грижа“.

77 Освен това ищецът поддържа, че в точки 47 и 48 от решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), Общият съд изрично е установил, че нито обжалваните актове, нито писмото, изпратено на ищеца от Съвета на 23 март 2012 г. с цел разясняване на причините, поради които името му е оставено в списъка на лицата, обвинени в насърчаване на разпространението на ядрено оръжие в Иран, съдържат някакво указание относно естеството на годните да обосноват приемането на второто вписване за контрол от IRISL върху HTTS или извършвани от името на IRISL дейности на HTTS.

78 Накрая, по отношение на третото вписване ищецът твърди, че Съветът е представил няколко документа, но че, макар и квалифицирани като „доказателства“, те не могат да установят връзка между него и IRSL или IRISL Europe, която да обоснове приемането на ограничителните мерки срещу него. В това отношение той посочва и че съгласно решение от 30 май 2017 г., Safa Nicu Sepahan/Съвет (C-45/15 P, EU:C:2017:402), нарушение на правото на Съюза се счита за явно съществено, ако продължава и след постановяването на установяващото незаконосъобразността решение, като този принцип би трябвало да се приложи и за извършеното с приемането на третото вписване нарушение въпреки отмяната на второто вписване с решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409).

79 На трето място, ищецът поддържа, че няма съществени пречки за Съвета да признае, че предходна дейност сама по себе си не обосновава налагането на ограничителни мерки срещу дадено лице, и че следователно Съветът не разполага в това отношение с каквото и да било право на преценка или най-много разполага с изключително ограничено право на преценка.

80 На четвърто място, според ищеца при третото вписване Съветът е пренебрегнал факта, че с решението си от 16 септември 2013 г., Islamic Republic of Iran Shipping Lines и др./Съвет (T-489/10, EU:T:2013:453), Общият съд е отменил вписването на наименованието на IRISL, както и това на други споменати дружества, и по-специално тези на SAPID и HDSL, и че следователно представените „доказателства“ от самото начало са били напълно ирелевантни.

81 По отношение на второто и третото твърдение за нарушение ищецът посочва, че нарушението на задължението за представяне на доказателства за свързаността му с IRISL води до достатъчно съществено нарушение на правото му на съдебна защита, правото му на зачитане на личния и семейния живот, правото му на защита на личните данни, свободата му на стопанска инициатива и правото му на собственост.

82 Съветът и Комисията оспорват доводите на ищеца.

Припомняне на съдебната практика относно извъндоговорната отговорност на Съюза

83 Следва да се припомни, че искът за обезщетение за претърпени вреди е независимо средство за правна защита, което не е насочено към отмяна на конкретна мярка, а по-скоро към получаване на обезщетение за вреди, причинени от институция (вж. в този смисъл решение от 2 декември 1971 г., Zuckerfabrik Schöppenstedt/Съвет, 5/71, EU:C:1971:116, т. 3), като предявяването на жалба за отмяна не е предварително условие за сезиране на Общия съд с иск за обезщетение.

84 От практиката на Съда следва също и че Съюзът носи извъндоговорна отговорност при наличието на съвкупност от условия, а именно наличието на достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти, действителното наличие на вреда и наличието на причинно-следствена връзка между неизпълнението на задължението на автора на акта и претърпяната от увредените лица вреда (вж. в този смисъл решения от 19 април 2012 г., Artegodan/Комисия, C-221/10 P, EU:C:2012:216, т. 80 и цитираната съдебна практика, както и от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет, C-123/18 P, EU:C:2019:694, т. 32).

85 Съгласно постоянната съдебна практика ангажирането на извъндоговорната отговорност по смисъла на член 340, втора алинея ДФЕС са кумулативни (вж. в този смисъл решение от 7 декември 2010 г., Fahas/Съвет, T-49/07, EU:T:2010:499, т. 93, и определение от 17 февруари 2012 г., Dagher/Съвет, T-218/11, непубликувано, EU:T:2012:82, т. 34). Поради това, ако едно от тези условия не е изпълнено, искът трябва да бъде отхвърлен изцяло, без да е нужно да се разглеждат другите условия за извъндоговорна отговорност на Съюза (вж. в този смисъл решения от 9 септември 1999 г., Lucaccioni/Комисия, C-257/98 P, EU:C:1999:402, т. 14 и от 26 октомври 2011 г., Dufour/ЕЦБ, T-436/09, EU:T:2011:634, т. 193).

86 Съгласно постоянната съдебна практика установяването на незаконосъобразността на правен акт на Съюза например в рамките на жалба за отмяна не е достатъчно, за да се приеме, че извъндоговорната отговорност на Съюза за незаконосъобразността на действията на някоя от неговите институции може да бъде ангажирана автоматично. Всъщност, за да се приеме, че това условие е изпълнено, съгласно съдебната практика е необходимо ищецът да докаже на първо място, че разглежданата институция е допуснала не обикновена незаконосъобразност, а достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти (вж. решение от 5 юни 2019 г., Bank Saderat/Съвет, T-433/15, непубликувано, EU:T:2019:374, т. 48 и цитираната съдебна практика).

87 Освен това доказването на достатъчно съществено нарушение има за цел да предотврати по-специално в областта на ограничителните мерки възпрепятстване на изпълнението на възложените в общ интерес на Съюза и на държавите членки задачи на съответната институция поради риска тази институция в крайна сметка да трябва да понесе причинените на съответните засегнати от актовете ѝ лица вреди, без при това тези частноправни субекти да трябва да понасят финансови или морални последици от евентуални явни и неизвиними нарушения на тази институция (решение от 5 юни 2019 г., Bank Saderat/Съвет, T-433/15, непубликувано, EU:T:2019:374, т. 49).

88 Всъщност по-широката цел да се поддържат мирът и международната сигурност в съответствие с прогласените в член 21 ДЕС цели на външната дейност на Съюза може да оправдае отрицателни последици, дори съществени, които произтичат за някои

икономически оператори от решенията за прилагане на актовете, приети от Съюза с оглед на реализирането на тази основна цел (решение от 5 юни 2019 г., Bank Saderat/Съвет, T-433/15, непубликувано, EU:T:2019:374, т. 50).

Припомняне на принципите, установени с решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P)

89 В точка 33 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Съдът припомня, че достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти, се констатира, когато е налице явно и значително неспазване от страна на съответната институция на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно сложността на ситуациите, които трябва да се уредят, степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на институцията на Съюза.

90 В това отношение в точка 34 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Съдът, на първо място, подчертава, че изискването да е налице достатъчно съществено нарушение на норма на правото на Съюза произтича от необходимостта от претегляне, от една страна, на защитата на интересите на частноправните субекти спрямо незаконосъобразните действия на институциите, и от друга страна, на свободата на действие, която трябва да се признае на последните, за да не се парализира дейността им. Претеглянето е от още по-голямо значение в областта на ограничителните мерки, в която срещаните от Съвета пречки от гледна точка на наличието на информация често особено затрудняват преценката, която той трябва да извърши.

91 На второ място, в точка 43 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694) Съдът посочва, че само констатацията на нередност, която при аналогични обстоятелства една действаща разумно и с дължима грижа администрация не би допуснала, позволява да се ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза.

92 На трето място, в точки 44 и 46 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Съдът приема, че всички фактори, които следва да се вземат предвид при преценката дали е налице достатъчно съществено нарушение на норма на правото на Съюза, се отнасят до датата, на която е приет актът или е извършено действието от съответната институция, и че следователно наличието на достатъчно съществено нарушение на норма на правото на Съюза задължително трябва да се преценява в зависимост от обстоятелствата, при които е действала институцията точно на тази определена дата.

93 На четвърто място, в точка 41 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Съдът приема, че когато регламент, с който е приета ограничителна мярка, е отменен с решение на Общия съд, ползващо се със сила на пресъдено нещо, следва да се установи, че по отношение на посочения регламент вече е изпълнена първата част от първото условие за ангажирането на извъндоговорната отговорност на Съюза, а именно нарушение на норма от правото на Съюза, с която се предоставят права на частноправни субекти.

94 На пето място, в точки 77—79 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Съдът констатира, че за целите на приемането на мерки обстоятелството, че се извършват действия под контрола на друго лице или образувание, и обстоятелството, че се извършват действия от името на такова лице или образувание, трябва да се приравнят. Съдът посочва, че този извод се подкрепя от анализа на целта на тази разпоредба, която цели да позволи на Съвета да приеме ефективни мерки срещу лицата, които участват в ядреното разпространение, и да предотврати заобикалянето на тези мерки. Освен това Съдът уточнява, че този извод се подкрепя и от анализа на контекста, в който се вписва член 16, параграф 2, буква г) от Регламент № 961/2010.

Съображения на Общия съд

95 Именно в светлината на принципите, припомнени в точки 83—94 по-горе, следва да се провери дали в конкретния случай са изпълнени условията за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза.

96 В самото начало е важно да се отбележи, че с оглед на припомненото в точка 93 по-горе, доколкото спорните вписвания са отменени съответно с решения от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), и от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650), които са придобили сила на пресъдено нещо, първата част от първото условие за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза, а именно нарушение на правна норма на Съюза, с която се предоставят права на частноправни субекти, трябва да се счита за изпълнена по отношение на тези вписвания. Следователно е важно да се провери дали представените от ищеца доказателства позволяват да се установи, че посочените вписвания представляват достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти.

– По първото твърдение за нарушение: достатъчно съществено нарушение на материалните условия за вписване в списъка в противоречие със задължението за проверка на фактите и за представяне на доказателства в подкрепа на мотивите за приемане на ограничителни мерки

97 Общият съд трябва да провери дали Съветът е допуснал достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти, като е приел спорните вписвания, като се имат предвид единствено доказателствата, с които е разполагал към датите на приемане на тези вписвания.

98 В самото начало е важно да се припомнят данните, с които Съветът е разполагал към датата на първото вписване, тъй като те са част от контекста, в който са били приети спорните вписвания. По-специално Съветът посочва, че първото вписване се основава на факта, че ищецът е бил директор на IRISL до 2008 г., преди да се установи в Европа и да основе HTTS. В него се посочва също, че седалището на HTTS е в Хамбург (Германия), на адрес Schottweg 7, а на IRISL Europe, европейското дъщерно дружество на IRISL — в Хамбург, на адрес Schottweg 5. Следва да се отбележи, че както твърди Съветът, към момента на приемане на първото вписване той действително е разполагал с адресните данни на HTTS и това може да се установи от информацията за идентифициране на дружествата, вписани в списъка в приложение V към Регламент № 423/2007, в редакцията му след приемане на част III, точка 1, букви г) и й) от приложението към Регламент за изпълнение № 668/2010.

99 Освен това Съветът твърди, че е разполагал и с Резолюции 1803 (2008) и 1929 (2010) относно IRISL, както и с доклада на Комитета по санкциите на Съвета за сигурност, в който се констатират три явни нарушения от страна на това дружество на оръжейното ембарго, наложено с Резолюция 1747 (2007). От една страна, както правилно отбелязва Съветът, доказателството, че тези документи действително са били притежавани от него, произтича от факта, че те са посочени в мотивите относно вписването на IRISL в част III от приложение II към Решение 2010/413, както и в част III от приложението към Регламент за изпълнение № 668/2010.

100 От друга страна, реалното извършване на установените в посочения доклад три нарушения на ембаргото върху оръжията не се поставя под въпрос, също както и не се оспорва и съдържанието на самия доклад, съгласно който IRISL е предприело действия, за да заобиколи приетите мерки, като е прехвърлило дейността си на други предприятия, и седалището му в Европа е близко до това на HTTS — дружество, основано и управлявано от ищеца. Както по същество отбелязва и Съветът, тук става въпрос за косвени доказателства за първото вписване, доколкото то е пряка последица от вписването на IRISL, а впрочем и на HDSL, като се има предвид, че наименованието на последното, от името на което HTTS е действало, е вписано в част III от приложение II към Решение 2010/413, както и в част III от приложението към Регламент за изпълнение № 668/2010 като действащо от името на IRISL.

101 Важно е също да се отбележи, че ищецът не оспорва географската близост на седалищата на IRISL Europe и на HTTS. В това отношение в съдебното заседание той дори признава, че към момента на спорните вписвания HTTS е можело да разчита на служители на IRISL Europe, което му е предоставяло част от персонала си.

102 Накрая, Съветът твърди, като ищецът не оспорва истинността на факта, че към момента на първото вписване HTTS, чийто директор е ищецът, е извършвало дейност като корабен агент от името на HDSL — което се счита за тясно свързано с IRISL и чието наименование също е вписано в списъците на образуванията, подозирани в улесняване на ядреното разпространение в Иран, с мотива че „[д]ейства от името на IRISL, като извършва превоз на контейнери с плавателни средства, собственост на IRISL“ — както и че г-н Bateni е бил директор на IRISL до 2008 г., преди да се установи в Европа и да учреди HTTS.

103 Именно с оглед на този контекст следва да се преценят доказателствата, послужили като основание за приемането на второто вписване. Според предоставените от Съвета уточнения това приемане се основава главно на конкретното и безспорно установено обстоятелство, че до 2008 г. ищецът е бил директор на IRISL, а към момента на първото вписване е бил директор на HTTS. Съветът отбелязва, че това впрочем е очевидно от писмото от 17 януари 2012 г., с което ищецът оспорва мотивите за първото вписване.

104 По отношение на третото вписване Съветът уточнява, че преди да приеме тази мярка, документите, посочени в приложения A.3 и A.5 към исковата молба, също са били на разположение и са били съобщени на ищеца. Става въпрос по-специално за публичен източник, а именно за статия в New York Times от 7 юни 2010 г., озаглавена „Companies Linked to IRISL“ и съдържаща както списък с 66 предприятия, сред които HTTS и HDSL, които са били свързани с IRISL и на които то е прехвърлило кораби, така и документи в подкрепа на факта, че от 2009 г. ищецът е бил ръководен кадър на IRISL Europe, а от 2010 г. — на HTTS.

105 Освен това от приложения A.3 и A.5 към исковата молба се установява, че преди да приеме третото вписване, Съветът е съобщил на ищеца доказателства в подкрепа на факта, че до 2008 г. е бил директор на IRISL, а след това на IRISL Europe, както и че HTTS е бил представител за Европа на SAPID и HDSL за предоставяне на основни услуги на корабен брокер.

106 Освен това Съветът твърди, че при третото вписване е взел предвид окончателния доклад от 12 юни 2012 г. на експертната група, създадена с Резолюция 1929 (2010), и окончателния доклад от 5 юни 2013 г. на същата експертна група, и че съгласно тези доклади IRISL е прехвърлило кораби на две свързани с него дружества, а именно на HDSL и SAPID. Освен това от 2008 г. IRISL и свързаните с него дружества многократно са променяли действителния и регистрирания собственик на корабите, като корабите с действителни собственици IRISL и свързани с него дружества не са престанали да сменят името, знамето и регистрирания си собственик. По отношение на наличността на споменатите окончателни доклади на експертната група на Организацията на обединените нации следва да се подчертае, че те безспорно представляват международно признати факти.

107 Освен това Съветът уточнява, че при третото вписване е разполагал с източник на информация от публичен характер, и по-специално с доклада на Iran Watch от 2 август 2012 г., както и с изявления на Федерална република Германия, направени в хода на производството, по което е постановено решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409). От тези изявления на Федерална република Германия следва, първо, че HTTS е поддържало връзки с HDSL, което е създадено през пролетта на 2009 г. в контекста на приватизацията на IRISL, второ, че в края на ноември 2009 г. HDSL е поело флота от контейнеровози на IRISL и че успоредно с това HTTS е било учредено с единствената цел да заобиколи ограничителните мерки срещу IRISL, трето, че HTTS е било представител на HDSL в Европа, докато IRISL Europe останало представител на IRISL за останалата част от флотата на това дружество, и четвърто, че HTTS извършва цялостната си дейност за IRISL.

108 В това отношение е важно да се уточни, че при третото вписване Съветът е бил запознат с посочените изявления, тъй като те се споменават в точка 53 от постановеното преди това вписване решение от 12 юни 2013 г., HTTS/Съвет (T-128/12 и T-182/12, непубликувано, EU:T:2013:312).

109 Накрая, в отговор на отправен му от Общия съд в съдебното заседание въпрос Съветът уточнява, че при приемането на третото вписване е разполагал с доказателствата, посочени в приложения A 3 и A 5 към исковата молба и описани в точки 104 и 105 по-горе, и че Общият съд е взел предвид тези доказателства в производството, по което е постановил решение от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650).

110 От всичко изложено следва, че в рамките на настоящото производство Съветът е представил доказателства, че при приемането на разглежданите ограничителни мерки е разполагал с редица улики и че не е извършил спорните вписвания, без да има каквито и да било доказателства.

111 Изложеният в това отношение от ищеца довод — че наличието на сериозно и явно нарушение в конкретния случай се установява пряко, от една страна, от изявленията, направени от Съвета в производството, по което е постановено решение от 6 септември

2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), и от друга страна, от посоченото решение и от решение от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650) — също не може да представлява доказателство за достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти.

112 Всъщност, що се отнася, от една страна, до изявленията, направени от Съвета в хода на производството, по което е постановено решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), следва да се отбележи, че противно на поддържаното от ищеца, Съветът не е признал в рамките на това производство, че е вписал името на ищеца в спорните списъци въз основа единствено на информация от държави членки и без каквито и да било доказателства. Той само е посочил, че е бил информиран от държава членка за факта, че ищецът е бил директор на IRISL Europe, но че този факт не се споменава в мотивите за второто вписване и следователно не е разгледан от Общия съд в производството по обжалването му. Освен това в съдебното заседание по делото, по което е постановено това решение, Съветът заявява, че към момента на приемане на второто вписване не е разполагал нито с предоставената от Федерална република Германия информация, нито със статията от New York Times от 7 юни 2010 г., и следователно основание за вписването не са само тези две обстоятелства, а много други улики. Този извод се подкрепя от изложеното в точки 98—103 по-горе.

113 Що се отнася, от друга страна, до решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), в което Общият съд установява „явна грешка в преценката“ на Съвета, и решение от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650), най-напред следва да се уточни, че изтъкнатата като основание за жалба за отмяна явна грешка в преценката трябва да се разграничава от изтъкнатото в хода на производство по иск за обезщетение явно и сериозно нарушение на границите на правото на преценка като основание на твърдение за достатъчно сериозно нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти.

114 По-нататък, както следва от точка 44 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), и както бе уточнено в точка 92 по-горе, факторите, които трябва да се вземат предвид при преценката дали е налице достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти, трябва да се отнасят до датата, на която е прието решението или е извършено действието от съответната институция.

115 С оглед на това доводите на ищеца относно решения от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), и от 18 септември 2015 г., HTTS и Bateni/Съвет (T-45/14, непубликувано, EU:T:2015:650), не могат да се считат за доказателства, които са били налични към момента на приемане на спорните вписвания и които установяват, че при това приемане Съветът е допуснал сериозно и явно нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти.

116 Накрая, по отношение на довода — че третото вписване е прието след решение от 6 септември 2013 г., Bateni/Съвет (T-42/12 и T-181/12, непубликувано, EU:T:2013:409), и че с оглед на решение от 25 ноември 2014 г., Safa Nicu Sepahan/Съвет (T-384/11, EU:T:2014:986), това вписване представлява тежко и явно нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправни субекти — следва да се отбележи, че в периода между приемането на посоченото решение и приемането на третото вписване

Решение 2013/497 и Регламент № 971/2013 установяват съответно в член 20, параграф 1, буква б) от Решение 2010/413 и в член 23, параграф 2, буква д) от Регламент № 267/2012 нов фактор за вписване, който се отнася до по-широк кръг юридически лица, образувания и органи, притежавани или контролирани от IRISL или действащи от негово име. Като предвижда „лица и образувания, извършващи застрахователни или други съществени услуги за […] IRISL, или за образувания, притежавани или контролирани от [него] или действащи от [негово] име“, новият критерий следователно не се ограничава само до притежаваните, контролираните или действащи от името на IRISL лица, а включва и образуванията, предоставящи услуги на тези лица.

117 В този смисъл при приемането на третото вписване в спорните списъци Съветът не повтаря само основанията за второто вписване. Всъщност третото вписване е мотивирано по-специално с факта, че ищецът е главен директор на HTTS, което в качеството си на главен агент предоставя съществени услуги на SAPID и HDSL. Новото вписването на ищеца се основава следователно на нов критерий, а именно предоставянето на съществени услуги на образувания, действащи от името на IRISL.

118 Във връзка с довода на ищеца, че в хода на настоящото дело Съветът има същото поведение както в хода на делото, по което е постановено решение от 25 ноември 2014 г., Safa Nicu Sepahan/Съвет (T-384/11, EU:T:2014:986), следва да се уточни, че в посоченото решение Общият съд е установил незаконосъобразност, тъй като Съветът не е имал право на преценка и към момента, когато е приел разглежданите ограничителни мерки, не е разполагал с данни или доказателства в подкрепа на приемането на такива мерки спрямо ищеца и следователно не е изпълнил задължение, което към този момент вече е било установено в постоянната практика на Съда и по отношение на което Съветът не е имал каквото и да било право на преценка (вж. решение от 5 юни 2019 г., Bank Saderat/Съвет, T-433/15, непубликувано, EU:T:2019:374, т. 69 и цитираната съдебна практика).

119 В настоящото дело обаче е безспорно установено, че Съветът е изпълнил задължението си за представяне на доказателства в подкрепа на спорните вписвания. Всъщност в случая следва да се определи дали като е приел посочените вписвания въз основа на данните, с които е разполагал към този момент, и по-специално тези, посочени в точки 98—109 по-горе, Съветът е допуснал достатъчно съществено нарушение, което позволява да се ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза. В това отношение следва да се вземе предвид свободата, с която Съветът разполага при преценката на уликите, използвани в подкрепа на разглежданите ограничителни мерки.

120 В отговор на довода на ищеца — че при приемането на спорните вписвания няма пречки Съветът да признае, че сами по себе си съответните извършвани до този момент дейности не могат да бъдат основание за налагането на ограничителни мерки срещу въпросното лице и че в това отношение Съветът няма или има много ограничено право на преценка — следва да се припомни, че второто вписване се основава на факта, че ищецът е бил директор на HTTS, което е санкционирано, тъй като е действало от името на IRISL, и правен директор на IRISL, а третото вписване се основава на факта, че ищецът е действал от името на IRISL и че е бил директор на IRISL до 2008 г., след което е бил генерален директор на IRISL Europe и накрая е бил генерален директор на HTTS, което като главен агент е извършвало съществени услуги за действащите от името на IRISL дружества SAPID и HDSL.

121 Следователно основание за спорните вписвания е както личната връзка на ищеца с IRISL, така и фактът, че ищецът е изпълнявал ръководна роля в дружество, за което се твърди, че е контролирано или притежавано от IRISL, а именно в HTTS, и че то е предоставяло съществени услуги на други контролирани или притежавани от IRISL дружества, и по-специално на HDSL и SAPID.

122 Във всеки случай, що се отнася до въпроса дали дейността на дадено лице в миналото може да обоснове в достатъчна степен приемането на ограничителни мерки срещу него или дали трябва да се вземат предвид други улики, следва да се отбележи, че в зависимост от обстоятелствата позоваването на дейност, извършена в миналото, може да представлява достатъчно основание за приемането на ограничителна мярка (вж. по аналогия решение от 28 юли 2016 г., Tomana и др./Съвет и Комисия, C-330/15 P, непубликувано, EU:C:2016:601, т. 86).

123 Освен това следва да се добави, че към датата на приемане на спорните вписвания приложимото за целите на ограничителните мерки понятие за дружество, „притежавано или контролирано от друго образувание“, предполага право на преценка на Съвета. Впрочем в решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), Съдът, макар да уточнява съдържанието на понятията „притежавано“ и „контролирано“, в точка 70 потвърждава констатацията, припомнена от Общия съд в решение от 13 декември 2017 г., HTTS/Съвет (T-692/15, EU:T:2017:890), че в областта на ограничителните мерки понятието „притежавано или контролирано дружество“ като цяло няма същия обхват като в дружественото право, когато е за целите на определяне на търговската отговорност на дружество, чийто процес на вземане на решения е подчинен на друг стопански субект. Съдът определя твърде широко понятието „контрол“ в областта на ограничителните мерки и, видно по същество от точки 74 и 75 от решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет (C-123/18 P, EU:C:2019:694), не дава стриктно определение на понятията „притежавано“ и „контролирано“.

124 Ето защо следва да се констатира, както правят Съветът и Комисията, че към датата на приемане на спорните вписвания е можело да съществува несигурност относно точното съдържание на понятието „дружество, притежавано или контролирано от друго образувание“, и че следователно Съветът е разполагал с известно право на преценка за това как следва да се докаже, че HTTS, чийто директор е ищецът, е притежавано или контролирано от дружество, пряко свързано с или подпомагащо ядрените дейности на Иран.

125 На последно място, ищецът изтъква довода, че при третото вписване Съветът е пренебрегнал факта, че с решение от 16 септември 2013 г., Islamic Republic of Iran Shipping Lines и др./Съвет (T-489/10, EU:T:2013:453), Общият съд е отменил вписването на IRISL и на други посочени дружества, и по-специално на SAPID и HDSL, както и че поради това представените „доказателства“ от самото начало са били напълно ирелевантни. В това отношение, както отбелязва Съдът в точка 48 от решение от 31 януари 2019 г., Islamic Republic of Iran Shipping Lines и др./Съвет (C-225/17 P, EU:C:2019:82), действителното извършване на трите нарушения на ембаргото, установено с Резолюция 1747 (2007), не е оспорено с решение от 16 септември 2013 г., Islamic Republic of Iran Shipping Lines и др./Съвет (T-489/10, EU:T:2013:453). В точка 66 от това решение Общият съд приема, че „изглежда обосновано да се приеме, че фактът, че IRISL е участвало в три случая на превоз

на военно оборудване в нарушение на забраната, предвидена в параграф 5 от Резолюция 1747 (2007), увеличава риска то да е участвало и в случаи на превоз на материали, свързани с разпространение на ядрено оръжие“.

126 Следователно от отмяната на вписването на наименованията на IRISL, SAPID и HDSL след приемането на второто и третото вписване не следва, че Съветът е извършил такова нарушение на материалните условия за вписване, че да може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза.

127 С оглед на изложеното и противно на посоченото от ищеца в подкрепа на първото твърдение за нарушение, към момента на приемане на второто и третото вписване Съветът е разполагал с данни, които могат да се считат за улики, че ищецът е имал връзки с IRISL и е можел да действа от името на IRISL в Европа, както и да действа в рамките на HTTS в интерес на IRISL.

128 С оглед на това, макар при второто и третото вписване Съветът да е допуснал явна грешка в преценката, като се е основал на изложените обстоятелства, тази грешка не може да се счита за грубо и неизвинимо нарушение, което действаща разумно и с дължима грижа администрация при аналогични обстоятелства не би извършила (вж. по аналогия решение от 5 юни 2019 г., Bank Saderat/Съвет, T-433/15, непубликувано, EU:T:2019:374, т. 73).

129 Ето защо следва да се приеме, че към момента на приемане на спорните вписвания Съветът не се е отклонил от поведението, което би възприела действаща разумно и с дължима грижа администрация.

130 Следователно първото твърдение на ищеца за нарушение, а именно че Съветът не е установил с достатъчно доказателства, че ищецът е контролирано от IRISL дружество, следва да бъде отхвърлено.

– По второто твърдение за нарушение: достатъчно сериозно нарушение на основното право на ефективна съдебна защита

131 По отношение на второто твърдение за нарушение от преписката по делото се установява, че ищецът е получил информацията, необходима му да разбере мотивите за приемането на ограничителните мерки спрямо него, и че е можел да оспори законосъобразността им и да поиска отмяната им.

132 Освен това следва да се припомни, че след като е подал жалба срещу наложените му ограничителни мерки и Общият съд ги е отменил, в случая ищецът не може да се позове на достатъчно сериозно нарушение на правото му на ефективна съдебна защита (вж. в този смисъл решение от 10 декември 2018 г., Bank Refah Kargaran/Съвет, T-552/15, непубликувано, EU:T:2018:897, т. 51).

133 Следователно второто твърдение за нарушение трябва изцяло да се отхвърли като неоснователно.

– По третото твърдение за нарушение: достатъчно съществено нарушение на правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, свободата на стопанска инициатива и правото на собственост

134 По отношение на третото твърдение за нарушение следва да се отбележи, както прави Съветът, че доводите на ищеца не са подкрепени с доказателства и следователно не отговарят на изискванията по член 76, буква г) от Процедурния правилник.

135 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 76, буква г) от Процедурния правилник исковата молба трябва да съдържа кратко изложение на изтъкнатите основания. Освен това съгласно постоянната съдебна практика това изложение трябва да е достатъчно ясно и точно, за да позволи на ответника да подготви защитата си, а на Общия съд — да постанови решение по иска, при необходимост без да прибягва до друга информация. Всъщност, за да се гарантират правната сигурност и доброто правораздаване, искът е допустим, ако съществените правни и фактически обстоятелства, на които той се основава, следват поне обобщено, но по логичен и разбираем начин от текста на самата искова молба. Също съгласно постоянната съдебна практика всяко основание, което не е достатъчно ясно формулирано в исковата молба, трябва да се счита за недопустимо. Аналогични са изискванията при излагане на твърдение за нарушение в подкрепа на основание. Въпросът за наличието на тази абсолютна процесуална предпоставка трябва да се разгледа служебно от съда на Съюза (вж. в този смисъл решения от 12 май 2016 г., Италия/Комисия, T-384/14, EU:T:2016:298, т. 38 (непубликувано) и цитираната съдебна практика, както и от 12 февруари 2020 г., Kampete/Съвет, T-164/18, непубликувано, EU:T:2020:54, т. 112).

136 В случая обаче следва да се отбележи, че в исковата молба ищецът само припомня съдържанието на принципите, на които се позовава, без да представи никакви доказателства в подкрепа на наличието на сериозни нарушения на правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, свободата на стопанска инициатива и правото на собственост. Впрочем в съдебното заседание в отговор на поставен от Общия съд въпрос ищецът уточнява, че въпросите, които е разгледал в частта относно наличието на неимуществена вреда, произтичаща от приемането спрямо него на ограничителни мерки, не могат да бъдат използвани при доказването на наличието на достатъчно съществено нарушение на посочените основни права.

137 От изложеното следва, че ищецът не е обосновал надлежно твърдението си за съществено нарушение на посочените по-горе основни права.

138 Следователно третото твърдение за нарушение трябва да се отхвърли като недопустимо.

139 С оглед на изложено искът трябва да се отхвърли изцяло, без да е необходимо да се проверява дали останалите условия за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза са изпълнени.

По съдебните разноски

140 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

141 Освен това съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски.

142 Тъй като ищецът е загубил делото, той следва да понесе, освен собствените си разноски, и разноските на Съвета, съгласно направените от последния искания. Комисията понася направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав)

реши:

1) Отхвърля иска като отчасти недопустим и отчасти неоснователен.

2) Г-н Bateni понася направените от него съдебни разноски, както и тези, направени от Съвета на Европейския съюз.

3) Европейската комисия понася направените от нея съдебни разноски.

Kanninen Jaeger Porchia

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 7 юли 2021 година.

Подписи